

Ons kenmerk: ACM/DM/2015/200823

Zaaknummer: 14.1300.53 – Besluit op klacht Jonker versus KNMvD en Stichting Paard

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt naar aanleiding van een aanvraag om een beschikking als bedoeld in artikel 56 van de Mededingingswet.

Inleiding

1. Op 14 oktober 2014 ontving de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een klacht van de heer drs J.S. Jonker (hierna: klager), paardendierenarts te Vorden, over de erkenningsregelingen EPD en EKP van de Stichting Paard en de erkenningsregeling CKRD, voorzover geldend voor paardendierenartsen, van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (hierna: KNMvD), en daaruit voortvloeiende en daarmee samenhangende (financiële) verplichtingen met betrekking tot inschrijving, registratie, (na)scholing en verzekering.

Verloop van de procedure

2. Naar aanleiding van bovengenoemde klacht zijn op 4 december 2014 schriftelijke informatieverzoeken gedaan aan de Stichting Paard en aan de KNMvD. Deze informatieverzoeken zijn beantwoord op 17 december respectievelijk 23 december 2014. Aan de KNMvD is op 20 januari 2015 aanvullende informatie gevraagd en deze is op 22 januari 2015 ontvangen.
3. Op 4 december 2014 is klager, overeenkomstig artikel 4:14 van de Algemene wet bestuursrecht, schriftelijk op de hoogte gebracht van de termijn waarbinnen ACM verwacht haar besluit op de klacht te nemen. Op 27 januari en 11 februari 2015 heeft telefonisch contact met klager plaatsgehad over de afhandeling door ACM van de ingediende klacht.

Inhoud van de klacht

4. Volgens de klacht gaan de afspraken van de Stichting Paard en de KNMvD verder dan de kwaliteit van de dienstverlening en hebben zij invloed op de praktijkuitoefening van paardendierenartsen en werpen zij drempels op voor toetreders. Voorts hebben EPD en EKP geregistreerde paardendierenartsen te maken met bevoordeelde of (exclusief) aangewezen beheerders van registers, beoordelende, certificerende, accrediterende dan wel disciplinaire instanties, zoals VERIN en het Kwaliteitsorgaan Dierenartsen, en

met gedwongen winkelnering voor nascholing, verzekering en arbitrage. Ook wordt aangevoerd dat het CKRD gekoppeld is aan de EPD en EKD en zouden de criteria voor erkenning niet duidelijk, niet open, niet transparant en discriminerend zijn. Aan de erkenningsregelingen zijn, volgens klager, hoge kosten verbonden voor (na)scholing, registratie en garantiestortingen voor bezwaar en beroep. Ten slotte meent klager dat niet-leden van de KNMvD en dat EPD en EKD geregistreerde paardendierenartsen bij de besluitvorming van de KNMvD en de Stichting Paard zijn buitengesloten.

Feiten en omstandigheden EKD, EPD en CKRD

5. De in 2007 door de KNMvD opgerichte Stichting Paard is regelinghouder van het Reglement Keuringsdierenarts voor Paarden (versie 2.2 d.d. 1 januari 2015). In dit reglement bepaalt de Stichting Paard de randvoorwaarden voor het waarborgen van een kwaliteitssysteem voor de **Erkende Keuringsdierenarts (EKD)**. Toetsing van het kwaliteitsniveau wordt uitgevoerd door VERIN. Hertoetsing c.q. herbeoordeling vindt tweejaarlijks plaats. Er is voorzien in een regeling voor bezwaar en beroep, waarbij een waarborgsom EUR 2.500,- respectievelijk EUR 7.500,- dient te worden voldaan voor de behandeling van het bezwaar en het beroep (artikel 7 EKD-reglement).
6. De Stichting Paard is eveneens regelinghouder van het Reglement Erkende Paardendierenarts (versie 4.3 d.d. 29 april 2014). In dit reglement bepaalt de Stichting Paard de randvoorwaarden voor het waarborgen van een kwaliteitssysteem voor de **Erkende Paardendierenarts (EPD)**. Toetsing van de toelatingseisen en het onderhoud van de inschrijving wordt uitgevoerd door het Kwaliteitsorgaan Dierenartsen van de KNMvD. Hertoetsing c.q. herbeoordeling vindt driejaarlijks plaats. De toetsingskosten bedragen EUR 62,50. Er is bij het Kwaliteitsorgaan Dierenartsen voorzien in een regeling voor klacht en beroep (artikel 7 EPD-reglement).
7. De, hier relevante, beoordelingscriteria uit het **EKD**-reglement betreffen¹:
 - het ingeschreven staan als 'Erkend Paardendierenarts' (m.a.w een Erkend Keuringsdierenarts (EKD) moet ook voldoen aan de criteria van het hierboven genoemde EPD-reglement),
 - het volgen danwel gevolgd hebben van de scholingscursussen 'De Keuring van het Paard' en 'Cornage onderzoek voor potentiële dekhengsten' van het Kwaliteitsorgaan Dierenartsen of een gelijkwaardige (buitenlandse) cursus.
8. De, hier relevante, beoordelingscriteria uit het **EPD**-reglement betreffen²:
 - voldoen aan de basiseisen aangaande nascholing, veterinaire handelen en

¹ Andere beoordelingscriteria betreffen keuringen in overeenstemming met het protocol veterinaire keuringen, kwaliteitseisen voor röntgenfoto's, outillage en instrumentarium, beeldvormende technieken en laryngoscopie t.b.v. fokkerijscreeningsprogramma's.

² Andere beoordelingscriteria betreffen het ingeschreven zijn in het CIBG (art 4.3 Wet Dieren), het niet tuchtrechtelijk geschorst zijn en het volgen van het keuringsprotocol.

- intercollegiale toetsing van het Centraal Kwaliteitsregister Dierenartsen (CKRD) van de KNMvD,
- het hanteren van de Algemene Voorwaarden Stichting Paard,
 - het adequaat verzekerd zijn voor mogelijke beroepsaansprakelijkheden die voortvloeien uit de uitvoering van de opdrachtovereenkomst met opdrachtgevers,
 - het, binnen 2 jaar na inschrijving dan wel herbeoordeling, volgen dan wel gevolgd hebben van de door de Stichting Paard erkende actualiseringscursus.
9. Uit de Nieuwsbrieven van juni en oktober 2014 van de Stichting Paard blijkt dat het voldoen aan de basiseisen van het CKRD, één van de criteria van het EPD-reglement, neerkomt op inschrijving bij het CKRD. Voorts is uit de Nieuwsbrief van oktober 2014 af te leiden dat inschrijfkosten voor het Register Erkende Paardendierenarts en het Register Erkende Keuringsdierenarts voor Paarden EUR 187,50 voor KNMvD-leden en EUR 312,50 voor niet-leden van de KNMvD bedraagt. Deze kosten dekken ook de inschrijving bij het CKRD.
10. Volgens het EPD-reglement dienen paardendierenartsen de Algemene Voorwaarden Stichting Paard te hanteren en zich adequaat te verzekeren tegen beroepsaansprakelijkheid. De Algemene Voorwaarden bevatten bepalingen over betalingswijze, aansprakelijkheid en geschilbeslechting. Volgens de Nieuwsbrief van april 2014 van de Stichting Paard is de bepaling inzake beroepsaansprakelijkheid tot stand gekomen in overleg met de KNMvD, en de daarvan deel uitmakende Groep Geneeskunde van het Paard (GGP). In de Nieuwsbrief van oktober 2014 wordt vermeld dat de VvAA, bestaande uit onder meer de VvAA Groep BV en de VvAA Schadeverzekeringen NV, een speciale aanvullende verzekering biedt met uitgebreide dekking voor erkende paardendierenartsen. VvAA en KNMvD hebben een mantelovereenkomst gesloten en samen de KNMvD/VvAA polis ontwikkeld.³
11. De KNMvD is opsteller en regelinghouder van het **CKRD (Centraal Kwaliteitsregister Dierenartsen)**. Dit kwaliteitsregister is per 1 januari 2013 operationeel. Voor deelname aan c.q. inschrijving bij het CKRD dient de paardendierenarts zich te committeren aan nascholingsseisen en aan KNMvD-richtlijnen voor veterinaire handelen.⁴
12. Laatstbedoelde richtlijnen voor veterinaire handelen geven de professionele standaard aan voor alle dierenartsen bij het maken van bepaalde veterinaire beleidskeuzes en -beslissingen. De richtlijnen geven, volgens de KNMvD-website, hiermee invulling aan de open norm van het zorgvuldig uitoefenen van de diergeneeskunde zoals die beschreven staat in de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde/Wet Dieren. Zij

³ Zie VvAA-website en zie KNMvD-website/Actueel/Dossier Verzekeringen, geraadpleegd in januari 2015.

⁴ Zie de KNMvD-website. Zie voorts "Meer informatie over het CKRD en direct aanmelden" d.d. 2 januari 2013, "KNMvD start kwaliteitsregister voor dierenartsen" d.d. 3 januari 2013 en "Kwaliteitsregisters", geraadpleegd op de KNMvD-website in oktober 2013.

ondersteunen de dierenarts in de verdere professionalisering van het vak, aldus de KNMvD-website.⁵ Richtlijnen relevant voor paardendierenartsen zijn de volgende zes richtlijnen: i) Verslaglegging, ii) Methodisch handelen, iii) Toepassing antimicrobiële middelen, iv) Hygiëne, reiniging en desinfectie, v) Rhinopneumonie bij het paard en vi) Koliek bij het paard.

13. Nascholing op basis van het CKRD komt neer op 2,5 à 5 dagen per jaar en kost jaarlijks ruim EUR 2.000,-- voor KNMvD-leden en ruim EUR 3.000,-- voor niet-leden.⁶ Aangeboden en gevolgde nascholing kan worden geaccrediteerd.⁷

Vooronderzoek en beoordeling ACM

14. Niet alle signalen, meldingen en klachten die ACM ontvangt, kunnen tot een volledig onderzoek leiden gelet op de haar beschikbare tijd en middelen. ACM is daarom genooddaakt bij de behandeling van klachten een prioriteringsbeleid te hanteren. Dit houdt in dat ACM aan de hand van een weging van het algemeen belang, het individuele belang van klager en eventueel betrokken maatschappelijke belangen bepaalt of zij naar aanleiding van een klacht nader onderzoek verricht. Het aldus bepaalde belang van nader onderzoek naar aanleiding van de klacht wordt daarbij integraal afgewogen tegen het belang van onderzoek in andere zaken. Gelet op de opdracht die de wetgever haar heeft gegeven, hecht ACM bij deze belangenafweging veel gewicht aan het algemeen belang. Bij de inzet van haar capaciteit stelt ACM het belang van de consument centraal. Naast het consumentenbelang houdt ACM rekening met het economisch belang en de ernst van een eventuele mededingingsinbreuk. Ten slotte geldt dat ACM haar capaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk wil inzetten.
15. Om bovengenoemde belangenafweging te kunnen maken en de klacht te beoordelen heeft ACM een vooronderzoek uitgevoerd. ACM heeft in dat verband de klachtbrief bestudeerd, informatie opgevraagd bij beklaagden en openbare bronnen geraadpleegd. In het hiernavolgende wordt uiteengezet hoe ACM de verschillende belangen heeft gewogen. Hierbij zal achtereenvolgens worden ingegaan op het consumentenbelang, het economisch belang en de ernst van de eventuele overtreding.

Consumentenbelang

16. Op de eerste plaats acht ACM het (algemeen) consumentenbelang slechts in beperkte

⁵ Zie de KNMvD-website. Zie voorts "Een jaar ontwikkeling van het CKRD" d.d. 1 december 2012, Tijdschrift voor Diergeneeskunde en "Dierenartsen maken eigen richtlijnen." d.d. mei 2013, Veehouder & Veearts.

⁶ Zie "Blij en bevreesd over kwaliteitsbeleid dierenartsen" d.d. 3 juni 2013, Veearts.nl en "Discussie onder dierenartsen over kwaliteitsbeleid", V-focus – vakblad voor adviseurs en bestuurders in de dierlijke sector d.d. augustus 2013 .

⁷ Zie de KNMvD-website. Zie voorts "stappenplan accreditatie nascholing cursusinstellingen", Tijdschrift voor Diergeneeskunde d.d. juli 2013. Zie ook de website van de Stichting Paard en de Nieuwsbrief van april 2014 van de Stichting Paard.

mate geraakt door een eventuele mededingingsinbreuk. ACM stelt vast dat de klacht ziet op mededinging tussen paardendierenartsen en mogelijk tussen hun toeleveranciers, zoals toetsingsinstanties en verzekeraars. Voorzover de klacht de diensten van paardendierenartsen betreft, gaat het aan de afnemerszijde van de markt (de paardenhouderij) om manegebedrijven, pensionstallingen, handelstallen, professionele draf- en rensport, hengstenhouderijen (fokkerij), professionele africhtingsstallen en vleesproductie/export. In Nederland zijn er circa 466.000 beoefenaars van paardensport waarvan circa 130.000 (tenminste) één paard of pony in eigen bezit hebben.⁸ De consument, wiens uitgaven grotendeels bestaan uit uitgaven voor voedings- en genotmiddelen, duurzame en overige goederen alsmede huisvestings-, vervoers-, communicatie-, financiële, zakelijke en horecadiensten⁹, is in beperkte mate een eindgebruiker van de diensten van paardendierenartsen.

Economisch belang

17. Op de tweede plaats meent ACM dat met (een volledig onderzoek van) de klacht een beperkt economisch belang is gemoeid. De klacht betreft in potentie zo'n 650 paardendierenartsen, het totaal aantal in Nederland werkzame paardendierenartsen. In potentie is het economisch belang en de schade voor de Nederlandse economie derhalve slechts gerelateerd aan maximaal circa 650 zelfstandig ondernemers. Van deze 650 paardendierenartsen zijn er overigens ongeveer 170 ingeschreven in het CKRD en ongeveer 150 in het EPD en EKP.

Ernst van de eventuele overtreding

18. Op de derde plaats stelt ACM op basis van het vooronderzoek en aan de hand van de door klager verstrekte informatie vast dat niet sprake kan zijn van een overtreding van de Mededingingswet van ernstige aard. Met andere woorden, er zou geen ernstige mededingingsinbreuk zijn of kunnen zijn en ACM acht ook ernstige gevolgen onwaarschijnlijk. Hieronder volgt een nader toelichting.
19. Op basis van de hierboven uiteengezette feiten en omstandigheden en het door ACM verrichtte vooronderzoek is er naar het oordeel van ACM niet sprake van een prijsafsprake, markt- of klantenverdeling, productiebeperking of uitwisseling van informatie dienaangaande. Dit geldt zowel voor de EPD, EKP en CKRD als voor het contracteren van VERIN en het Kwaliteitsorgaan Dierenartsen als toetsingsinstanties en het noemen van de VvAA als mogelijke aansprakelijkheidsverzekeraar. Bovendien betreffen de EPD en de EKP van de Stichting Paard en het CKRD van de KNMvD regelingen die erop gericht zijn de kwaliteit van de dienstverlening van (paarden)dierenartsen te waarborgen, zonder dat er aanwijzingen zijn dat daarin

⁸ Zie Factsheet op blz 12 van HAS Hogeschool Hippische Monitor 2014, online geraadpleegd in januari 2015.

⁹ Zie statline.cbs.nl, bestedingen; consumptie huishoudens, periode 2012.

eerdergenoemde type bepalingen voorkomen. Met andere woorden; het is niet aannemelijk dat sprake is of kan zijn van een, naar zijn aard, ernstige mededingingsinbreuk.

20. Dat sprake zou kunnen zijn van een mededingingsinbreuk met ernstige gevolgen, daargelaten of deze ernstig van aard is, lijkt evenmin voor de hand te liggen. Terzake van de EPD, de EKP en het CKRD herhaalt ACM dat er ongeveer 170 paardendierenartsen in het CKRD en ongeveer 150 paardendierenartsen in het EPD en EKP zijn ingeschreven. Van de in totaal 650 paardendierenartsen betreft dat ruim 25 % respectievelijk circa 23 %. Dat is enkele procenten boven de in de Richtsnoeren Samenwerking Ondernemingen¹⁰ genoemde drempel van 20% waaronder wordt aangenomen dat er geen mededingingsbeperkende gevolgen zijn. Ernstige mededingingsbeperkende gevolgen acht ACM, bij de genoemde percentages, dan ook onwaarschijnlijk, mede gelet op het feit dat ACM geen aanwijzingen heeft voor marktuitsluiting of bijna-marktuitsluiting en die ook niet concreet in de klacht worden genoemd.
21. Ten overvloede merkt ACM op dat bij een stijgend percentage inschrijvingen in de registers van de EPD, de EKP en/of het CKRD na te gaan zal zijn of voldaan wordt aan in de Richtsnoeren Samenwerking Ondernemingen¹¹ genoemde voorwaarden waaraan erkenningsregelingen moeten voldoen om te verzekeren dat mededingingsbeperkende gevolgen niet optreden. In het bijzonder verdient daarbij aandacht de voorwaarde openheid in verband met het (niet) accepteren van andere systemen c.q. regelingen met gelijkwaardige waarborgen en de voorwaarden openheid, objectiviteit en/of non-discriminerend vanwege de hoogte van de jaarlijkse scholings- en andere kosten en het hierbij bestaande onderscheid tussen KNMvD-leden en niet-leden. Voorgaande kan gebeuren in de vorm van een self-assessment, zo mogelijk met transparante informatieverstrekking dienaangaande aan (paarden)dierenartsen en andere belanghebbenden.

Conclusie

22. Op grond van vorenstaande afweging met betrekking tot het consumentenbelang, het economisch belang en de ernst van de eventuele mededingingsinbreuk, besluit ACM geen nader onderzoek te doen in de onderhavige kwestie. Het belang van nader onderzoek van deze klacht weegt minder zwaar dan het belang van onderzoek, en de inzet van mensen en middelen, in andere zaken.

¹⁰ Zie randnummers 79 t/m 94 in de Richtsnoeren Samenwerking Ondernemingen, 7 april 2005, Stcrt 2005, 67, zoals gewijzigd op 21 april 2008, Stcrt 2008, 77. De te stellen voorwaarden zijn: i) open, ii) objectief, iii) niet-discriminerend, iv) transparantie t.a.v. de toelatingsprocedure en v) voorzien in onafhankelijk bezwaar en/of beroep.

¹¹ Zie vorige voetnoot.

Autoriteit Consument & Markt

**Besluit
Openbaar**

Besluit

23. De aanvraag tot het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 56, Mededingingswet wordt afgewezen.

Datum: 19 februari 2015

Autoriteit Consument en Markt,

Namens deze:

Ir. M.G.J. Meijers

Teammanager, Directie Mededinging

717

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op grond van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Raad van Bestuur verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.